

BESLUT

DATUM
2002 12 10

BETECKNING
312-2335-2002

ERT DATUM

ER BETECKNING

Kyrkorådet i Risbäcks församling

Box 111
917 22 Dorotea

Skydd enligt lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. för Avasjö kapell, Risbäcks församling, Luleå stift, Dorotea kommun, Lappland, Västerbottens län.

Beslut

Riksantikvarieämbetet (RAÄ) beslutar med stöd av 4 kap. 4 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (KML) att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprövning skall tillämpas på Avasjö kapell med tillhörande kyrkotomt och klockbock.

Bakgrund

Alla Svenska kyrkans kyrkobyggnader uppförda t.o.m. 1939 är skyddade enligt 4 kap. KML. Enligt 4 och 14 §§ i detta kapitel kan RAÄ besluta att även kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser tillkomna 1940 och senare, som är märkliga på grund av sitt kulturhistoriska värde skall skyddas. Av förarbetena till lagen framgår att begreppet *kulturhistoriskt värde* också innefattar *konstnärligt värde* och att även kyrkor som är yngre än ca 20 år kan skyddas.

År 1990 fattade RAÄ beslut om skydd för ett urval kyrkor byggda 1940 och senare, sammanlagt 83 kyrkor. 1996 beslutades om skydd för ett urval av begravningsplatser med kapellkrematorier eller begravningskapell, sammanlagt 22 anläggningar.

Urvalet behöver ses över med jämna mellanrum och RAÄ har nu beslutat att göra en utökning av urvalet av skyddsvärda kyrkor byggda 1940 och senare. Orsaken är dels att inventeringsunderlaget när det gäller de nya kyrkorna har förbättrats sedan det förra urvalstillfället och dels att ett flertal nya kyrkor har byggts.

Nitton kyrkor byggda 1940 eller senare i Luleå stift har enligt besluten 1990 skydd enligt KML och i det nu aktuella urvalet har RAÄ beslutat att ytterligare fyra kyrkor/ kapell i stiftet skall skyddas.

just/samråd
M Stal
D imm
Sh

exp
2002-12-17
M

Redogörelse för ärendets handläggning

Urvalet av skyddsvärda kyrkor som omfattar kyrkor byggda 1940 eller senare har skett i samråd med länsstyrelser, läns museer och Arkitekturmuseet. Vid urvalet har följande kriterier beaktats:

- Hög arkitektonisk och konstnärlig kvalitet
- Tidstypisk utformning
- Återspeglning av internationella arkitekturtrender
- Kyrkan som del i en miljö, t.ex. ett medvetet gestaltat förortscentrum
- Exempel på teologiskt och liturgiskt betingad gestaltning
- Verk av framstående arkitekter, även lokalt
- Konstnärligt betydande fast utsmyckning
- Intressanta och nydanande tekniska lösningar

Förslag till utökad urval av skyddsvärda kyrkor har remitterats till stiftsstyrelser och till berörda församlingar.

Luleå stift har den 2 oktober år 2000 tillstyrkt att Avasjö kapell ska omfattas av skydd enligt KML. Risbäcks församling har den 23 oktober 2002 tillstyrkt förslaget.

Beskrivning av Avasjö kapell

Avasjö kapell är uppfört 1950 efter ritningar av arkitekterna Ralph Erskine, Sören Wimmerström och Ulf Oelrik.

Kapellet ligger fritt i öppen fjällmiljö. En hög klockbock står i sydväst. Kapellet har rektangulär plan med sakristia på nordsidan. Det är byggt i trä med vitmålade fasader, med ett korsvirkesliknande listverk i brunt. Taket är högt, valmat och spånbelagt, med en stor fönsterkupa i söder. Enkel, stram interiör med högt innertak, klätt med blågrå träpanel. Effektfullt ljusinfall från smala liggande fönster i sydväggen samt från takfönstret. Enkel inredning i trä.

Motiv för beslutet

Kyrkan kombinerar traditionella och modernistiska drag och är av hög arkitektonisk kvalitet.

RAÄ anser därför att bestämmelserna i 4 kap. 3 § KML om tillståndsprövning bör tillämpas på Avasjö kapell med tillhörande kyrkotomt och klockbock. Detta innebär bl.a. att inga väsentliga ändringar får genomföras utan tillstånd av länsstyrelsen.

Beslut i detta ärende har fattats av överantikvarien Christina von Arbin efter föredragning av arkitekten Kerstin Alexandersson. Avdelningschefen Sven Göthe, förste antikvarierna Ingrid Sjöström och Jan Karlsson har deltagit i den slutliga handläggningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten. Hur man överklagar framgår av bilaga.

Christina von Arbin

Kerstin Alexandersson

Bilaga:

Hur man överklagar

Kopia till:

Svenska kyrkan

Luleå stift

Länstyrelsen i Västerbottens län

Västerbottens museum

Dorotea kommun

Arkitekturmuseet